

Sygn. akt II KK 229/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Jerzy Steckiewicz

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza,
w sprawie **M. S.**

skazanego z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 kwietnia 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 26 kwietnia 2012 r.,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania;**
- 2) obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania Kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy w P. uwzględnivszy wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., uznał M. S. winnym popełnienia występku z art. 18 § 3 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1

k.k. z zw z art. 11 § 2 k.k i wymierzył mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 (trzech) lat oraz karę grzywny w wysokości 100 (stawek dziennych grzywny). Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 4 maja 2012 r.

Od powyższego prawomocnego wyroku następnie, w trybie art. 521 § 1 k.p.k. kasację wniósł Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu:

- a) rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwie sformułowanego wniosku prokuratora i wymierzeniu oskarżonemu M. S. uzgodnionej z nim kary pozbawienia wolności, skutkujące rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego - art. 286 § 1 k.k., bowiem uzgodniona kara została wymierzona w rozmiarze 5 miesięcy pozbawienia wolności, to jest poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, która wynosi dla tego przestępstwa 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- b) rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. poprzez pominięcie w zawartym w sentencji kwestionowanego orzeczenia ustawowych znamion przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. w postaci wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania oraz pominięcie ustawowych znamion przestępstwa określonego w art. 297 § 1 k.k. w postaci podrobienia, przerobienia, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu, co skutkowało uznaniem M. S. za winnego występkę określonego w tych przepisach, pomimo braku w przypisanym czynie wszystkich znamion czynu zabronionego.

Podnosząc powyższe zarzuty, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 286 § 1 k.k. przez orzeczenie wobec skazanego kary pozbawienia wolności w wymiarze niższym, niż przewidują to obowiązujące regulacje prawa materialnego. Sąd I instancji zaakceptował wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 k.p.k. o orzeczenie uzgodnionej z M.

S. kary 5 miesięcy pozbawienia wolności. Tymczasem za zarzucone sprawcy przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. minimalny wymiar kary pozbawienia wolności wynosi 6 miesięcy. Niższa kara pozbawienia wolności mogłaby zostać wymierzona w przypadku zakwalifikowania czynu skazanego z art. 18 § 3 w zw. z art. 286 § 3 k.k. Kwalifikacji takiej jednak nie przyjęto ani we wniosku prokuratora, ani też w wyroku Sądu I instancji.

Trafnie także podniósł Prokurator Generalny, że przyjęty w wyroku Sądu I instancji opis czynu zarzuconego M. S., nie odpowiada zastosowanej do tego czynu kwalifikacji prawnej, choć nie wszystkie argumenty uzasadniające ten zarzut kasacyjny są zasadne. Opis czynu musi zawierać te wszystkie elementy stanu faktycznego, które stanowią desygnaty poszczególnych znamion typu czynu zabronionego przyjętego w kwalifikacji prawnej. Nie oznacza to oczywiście konieczności wprowadzania do opisu czynu zabronionego wszystkich alternatywnie wyrażonych znamion czasownikowych ujętych w danym przepisie części szczególnej kodeksu karnego (co zdaje się sugerować Prokurator Generalny). Przepisy karne wyrażające alternatywnie określone znamiona z reguły dają podstawę do dekodowania wielu typów czynów zabronionych i sąd w wyroku skazującym (a wcześniej prokurator w akcie oskarżenia) zobligowany jest do wskazania, który z tych alternatywnie określonych zespołów znamion tworzących typ czynu zabronionego, czyni podstawą kwalifikacji prawnej. Stosownie do przyjętego typu czynu zabronionego kształtuje wówczas opis zarzuconego sprawcy czynu, przy czym wtedy, gdy konkretne znamię czynu zabronionego może być spełnione przez różne desygnaty, zobligowany jest do uszczegółowienia tego opisu, wskazując, na czym konkretnie polegało przypisane sprawcy zachowanie. Nie jest w takim wypadku wystarczające ograniczenie się do przepisania zwrotów ustawowych użytych w abstrakcyjnie ujętym przepisie prawa karnego.

Sąd pierwszej instancji zarzucając M. S. popełnienie przestępstwa pomocnictwa do oszustwa (art. 286 § 1 k.k.) oraz oszustwa bankowego (art. 297 k.k.) nie skonkretyzował w sposób dostateczny czynów, do których udzielono pomocy, w szczególności nie wskazał na okoliczności mające świadczyć o tym, że sporządzone przez niego zaświadczenie miało ułatwić wprowadzenie w błąd (lub wykorzystanie błędu) pokrzywdzonego banku (co jest warunkiem pomocnictwa do popełnienia czynu zabronionego oszustwa z art. 286 § 1 k.k.) oraz że miało ułatwić innej osobie przedłożenie w tym banku dokumentu, który spełnia charakterystykę

wynikającą z treści art. 297 § 1 k.k. (dokument przerobiony lub podrobiony lub poświadczający nieprawdę albo nierzetelny). Elementów tych istotnie w opisie czynu przypisanego M. S. zabrakło.

W tej sytuacji, z uwagi na oczywiste naruszenie prawa materialnego oraz błędy w opisie czynu przypisanego skazanemu, wyrok Sądu Rejonowego w P. w zakresie objętym kasacją Prokuratora Generalnego musiał zostać uchylony, zaś sprawa przekazana do ponownego rozpoznania. W trakcie tego rozpoznania sąd może zaproponować stosowne zmiany we wniosku prokuratora w zakresie wysokości kary pozbawienia wolności i opisu czynu. Może także zakwalifikować czyn z art. 18 § 3 w zw. z art. 286 § 3 w zb. z art. 297 § 1 k.k., do czego jest uprawniony także w przypadku zaakceptowania wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k., o ile spełnione są warunki określone w tym przepisie.